

Titulació	Tipus	Curs
Psicologia	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Blanca Callen Moreu

Correu electrònic : blanca.callen@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

A més d'haver cursat la Matèria obligatòria *Psicologia social* (composta per les assignatures *Influència social i grups* i *Psicologia social del món contemporani*) es recomana haver cursat, prèviament o de forma simultània les assignatures optatives *Psicologia social per l'anàlisi i la intervenció* i *Psicologia social aplicada*.

Objectius

a) Contextualització

Investigació i Coneixement Psicosocial és una assignatura que pretén introduir a l'estudiantat a l'àmbit de la investigació, de caire qualitatiu, tant des d'una vessant teòrica com pràctica. El propòsit, és que s'endinsi i es familiaritzi amb el procés d'investigació mitjançant un procés reflexiu i analític, examinat críticament investigacions alienes, però, sobretot, mitjançant la pràctica de la investigació, involucrant-se i convertint-se en promotor d'una investigació.

Per tal d'aconseguir aquestes dues fites, a l'assignatura s'ensenya a: a) problematitzar qüestions socials de manera fonamentada i assumint les dimensions ètiques i polítiques intrínseques a tot procés d'investigació; b) dissenyar i planificar, ocupant-se de la selecció del tema, de la definició del problema i de la pregunta d'investigació; c) formular objectius d'investigació; d) elaborar un marc teòric que configuri la base i contribueixi a la justificació de la investigació; e) realitzar observacions, construir i realitzar entrevistes individuals i grupals; f) explorar els mètodes post-qualitatius, amb rigor i creativitat; g) utilitzar estratègies de selecció i accés a informants; h) realitzar una anàlisi de contingut categorial; i) estructurar i redactar informes d'investigació i avaluar la investigació realitzada i investigacions alienes.

b) Objectius formatius

1. Iniciar-se en els processos de problematització de qüestions psicosocials i del disseny i realització d'investigacions psicosocials, especialment de caire qualitatiu.

2. Aprendre a construir instruments per a l'anàlisi de fenòmens, pràctiques i relacions socials, aprofundint en els aspectes pràctics i funcionals de cada mètode i tècnica estudiada.

3. Adquirir, a partir de la reflexió i de la pràctica, criteris que permetin avaluar la pertinència d'utilitzar mètodes i tècniques tant en investigacions pròpies com alienes.
4. Elaborar projectes i desenvolupar investigacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Descriure els processos que intervenen en la interacció social.
2. Relacionar conceptes psicosocials actuals amb fenòmens socials contemporanis.
3. Identificar quins conceptes teòrics tenen més poder explicatiu per a fenòmens socials específics.
4. Identificar les demandes de moviments col·lectius.
5. Contrastar les necessitats socials amb les respostes institucionals a aquestes necessitats.
6. Analitzar les demandes dels moviments socials des d'una perspectiva governamental.
7. Identificar els mètodes actuals de recerca psicosocial.
8. Traduir preguntes de recerca a dissenys metodològics.
9. Valorar l'adequació dels diferents mètodes de recerca a fenòmens concrets d'estudi.
10. Identificar els principals mètodes i tècniques de recerca social.
11. Traduir teòricament resultats concrets de recerca.
12. Aplicar tècniques concretes de recerca a fenòmens psicosocials.
13. Comunicar coneixements amb rigor i suport documental.
14. Estructurar, organitzar i exposar per escrit resultats tenint en compte àmbits, contextos i lectors.
15. Argumentar amb solvència els diferents components i apartats que vertebren un informe de recerca.
16. Identificar els principis epistemològics de les teories psicosocials contemporànies.
17. Esquematitzar les propostes de recerca que es deriven de les principals perspectives teòriques en l'anàlisi i la intervenció social.
18. Valorar les limitacions de les perspectives teòriques en l'anàlisi de fenòmens socials contemporanis.
19. Argumentar la pertinència de les decisions en relació amb les qüestions estudiades.
20. Emmarcar i extreure conseqüències sobre les epistemologies implicades en l'elecció de cada mètode.
21. Avaluar la pertinència dels vincles entre teoria i mètode.
22. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
23. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
24. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
25. Identificar les implicacions socials, econòmiques i/o mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
26. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
27. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
28. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
29. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
30. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
31. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
32. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
33. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
34. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
35. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
36. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
37. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.

Continguts

1. La investigació en Psicologia social i la construcció del coneixement.
2. El disseny de la investigació: la planificació i els procediments del procés d'investigació.
3. Panoràmica de mètodes d'investigació qualitativa: mètode fenomenològic, mètode hermenèutic, mètode etnogràfic, mètode d'investigació-acció, mètode d'històries de vida, mètode lingüístic i mètodes post-qualitatius.
4. Els dispositius de construcció de dades: observació, entrevistes individuals i grupals.
5. Estratègies de selecció i accés a informants.
6. El dispositiu d'anàlisi de dades: l'anàlisi de contingut categorial.
7. L'informe d'investigació: estructura i redacció.
8. L'avaluació de la investigació.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
2. Redacció d'informes individuals	13,5	0,54	
1. Disseny d'una investigació en grup	37	1,48	
2. Participació en fòrums virtuals	8,5	0,34	
1. Tutories	8	0,32	
3. Lectures d'articles i informes	20	0,8	
4. Estudi	25	1	
1. Seminaris d'estudi teòric-pràctic	20	0,8	
2. Seminaris de discussió crítica sobre l'anàlisi de fenòmens psicosocials	18	0,72	

Aquesta assignatura segueix la metodologia docent innovadora d'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) i s'organitza a partir dels següents tipus d'activitats.

Metodologia docent:

- Seminaris d'estudi teòric-pràctic en els que el/la docent, conjuntament amb els/les estudiants,

desenvolupen elements teòrics i pràctics de l'assignatura.

- Seminaris de discussió crítica sobre l'anàlisi de fenòmens psicosocials en els que es presentaran i analitzaran materials d'investigació.
- Tutories: supervisió i assessorament de les activitats.

Activitats formatives:

- Lectures d'articles i informes per a incentivar la lectura comprensiva.
- Redacció d'informes individuals: recensions i assajos a partir d'una guia per a la seva realització i elaboració d'un diari de recerca.
- Redacció de treballs en grup: anàlisi teòrica, metodològica i pràctica a partir d'una guia per a la seva realització.
- Estudi: elaboració d'esquemes i mapes conceptuals.
- Disseny d'una investigació: pràctica de la investigació psicosocial.
- Realització d'entrevistes.
- Realització d'observacions.
- Participació en fòrums virtuals i seminaris: discussió i reflexió sobre qüestions relatives al procés de recerca.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev. 3: Projecte d'investigació (treball grupal)	40%	0	0	1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 36, 37
Ev. 4: Assistència & participació: classes i espais d'aprenentatge (fòrums)	10%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 16, 18, 20, 21, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37
Ev. 2: Realització d'entrevista i participació en els seminaris de realització d'entrevistes	20%	0	0	7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 33, 35
Ev. 1: Informe individual de realització de una observació (inclouent diari de camp)	30%	0	0	1, 2, 3, 12, 13, 14, 19, 20, 22, 24, 33

1. AVALUACIÓ CONTINUADA

a) Condicions de l'avaluació

Per tal de superar l'assignatura es prendran en consideració tots els resultats d'aprenentatge vinculats a l'adquisició de les diferents competències recollides a l'assignatura. Més en concret, és imprescindible haver realitzat i lliurat les següents evidències:

Ev1. (30%) Realització (individual) de l'informe d'una observació (inclou diari de camp).

Ev2. (20%) Realització (individual) d'una entrevista individual.

Ev3. (40%) Disseny, desenvolupament i elaboració (grupal) de l'informe d'un projecte de investigació.

Ev4. (10%) Assistència i participació a classes i altres espais d'aprenentatge (fòrums).

La qualificació final serà la suma dels resultats ponderats de les evidències 1, 2, 3 i 4.

Per superar l'assignatura s'ha d'obtenir una qualificació mínima de 5.0 punts i una nota igual o superior a 4.0 punts en cadascuna de les proves avaluatives que tinguin una contribució igual o superior al 20% de la nota d'aquesta avaluació continuada.

Un/a estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge (una o varies) amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) no podrà constar en actes com a "no evaluable".

Nº	Autoria	Pes	Format de presentació	Via	Temps lliuram.	Retorn
Ev1	Individual	30%	Escrit: Informe de realització d'una observació (incloent diari de camp)	Virtual	Set. 7	Rubrica/Aula
Ev2	Individual	20%	Escrit: Informe de realització d'entrevista	Virtual	Set. 11	Rubrica/Aula
Ev3	Grupal	40%	Oral/Escrit: Projecte d'investigació i informe	Ambdues	Set. 18	Rubrica/Aula
Ev4	Individual	10%	Assistència i participació a classe i espais d'aprenentatge	Ambdues	Set. 1-21	Autoregistre

b) Recuperació

Pot optar l'alumnat que al llarg de l'avaluació continuada hagi realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total i hagi obtingut una nota inferior a 5 punts i major o igual a 3,5 punts.

La recuperació consistirà en el lliurament de les evidències suspeses (amb una nota major o igual a 3,5 punts) durant el període estipulat per a la recuperació. La qualificació final màxima que es pot obtenir a l'assignatura mitjançant recuperació és 5.

c) Prova de síntesi

No es preveu que l'alumnat de 2ª o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Pautas d'avaluació de la Facultat de Psicologia:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

2. AVALUACIÓ ÚNICA

Aquesta assignatura no preveu l'avaluació única

3. ÚS DE LA IA PERMÈS

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat. Més informació: <https://publicacions.uab.cat/es/revistas/politica-ia>

Bibliografia

Bàsica

Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Coords.). (2012). *Manual de investigación cualitativa* (Vols. 1-4). Gedisa.

Flick, U. (2025). *Introducción a la investigación cualitativa*. Paideia

Gordo López, Ángel J. i Serrano Pascual, Araceli (Coord.) (2008). *Estrategias y prácticas cualitativas de investigación social*. Madrid: Pearson - Prentice Hall.

Vasilachis de Gialdino, I. (Coord.). (2006). *Estrategias de investigación cualitativa*. Gedisa.

Complementària

Alguacil Gómez, Julio (2011). *Cómo se hace un trabajo de investigación en sociología*. Madrid: Los libros de la catarata.

Angrosino, M. (2012). *Etnografía y observación participante en investigación cualitativa*. Morata. (Obra original publicada en 2007)

Barbour, R. (2013). *Los grupos de discusión en investigación cualitativa*. Morata. (Obra original publicada en 2007)

Brinkmann, S. (2022). *Qualitative interviewing: Conversational knowledge through research interviews* (2.ª ed.). Oxford University Press.

Canales Cerrón, Manuel (Coord.-Ed.) (2006). *Metodologías de investigación social. Introducción a los oficios*. Santiago de Chile: LOM Ediciones.

Callejo, J. (2001). *El grupo de discusión: Introducción a una práctica de investigación*. Ariel.

Carrasco Tapia, N. E. (Ed.). (2023). *La investigación cualitativa, sus aportes teóricos, metodológicos y prácticos*. Asociación Peruana de Investigación Cualitativa, Sociedad Mexicana de Psicología Social y Ediciones Universidad Cooperativa de Colombia. <https://doi.org/10.16925/9789587604245>

Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2024). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (5.ª ed.). SAGE Publications.

Del Olmo, Margarita (Ed.) (2010). *Dilemas éticos en antropología. Las entretelas del trabajo de campo etnográfico*. Madrid: Trotta.

Del Val Cid, Consuelo i Gutiérrez Brito, Jesús (2005). *Prácticas para la comprensión de la realidad social*. Madrid: Mc Graw Hill

Della Porta, Donatella i Keating, Michael (2008). *Enfoques y metodologías de las ciencias sociales. Una perspectiva pluralista*. Madrid: Akal, 2013

Gibbs, Graham (2007). *El análisis de datos cualitativos en investigación cualitativa*. Madrid: Morata, 2012.

Gutiérrez Brito, Jesús (2008). *Dinámica del grupo de discusión*. Madrid: CIS.

Hammersley, Martyn i Atkinson, Paul (1983). *Etnografía. Métodos de investigación*. Barcelona: Paidós, 1994.

Ibáñez, J. (2003). *Más allá de la sociología: El grupo de discusión, técnica y crítica*. Siglo XXI. (Obra original publicada en 1979)

Íñiguez Rueda, Lupicinio (Ed.) (2003). *Análisis del discurso. Manual para las ciencias sociales*. Barcelona UOC.

Krueger, Richard A. (1988). *El grupo de discusión. Guía práctica para la investigación aplicada*. Madrid: Pirámide, 1991.

Kvale, S. (2011). *Las entrevistas en investigación cualitativa*. Morata. (Obra original publicada en 2007)

Mercader Rubio, I., Pérez Esteban, M. D., & Gutiérrez Ángel, N. (2024). *Manual básico de investigación*

qualitativa en el ámbito psicológico y educativo. Editorial Universidad de Almería.

Montañés Serrano, Manuel (2009). *Metodología y técnica participativa. Teoría y práctica de una estrategia de investigación participativa*. Barcelona: UOC

Morse, Janice M. (Ed.) (1994). *Asuntos críticos en los métodos de investigación cualitativa*. Medellín: Universidad de Antioquia, 2003.

Lobe, B., Morgan, D. L., & Hoffman, K. A. (2020). Qualitative data collection in an era of social distancing. *International Journal of Qualitative Methods*, 19, 1-8. <https://doi.org/10.1177/1609406920937875> (artículo de acceso abierto sobre grupos de discusión online)

Ruiz Olabuenaga, José Ignacio (1996). *Metodología de investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.

Strauss, Anselm i Corbin, Juliet (1998). *Bases de la investigación cualitativa. Técnicas y procedimientos para desarrollar la teoría fundamentada*. Medellín: Universidad de Antioquia, 2002.

Taylor, Steven J. i Bogdan, Robert (1990). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires: Paidós.

Valles, Miguel S. (2002). *Entrevistas cualitativas*. Madrid: CIS.

Valles, Miguel S. (1999). *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid: Síntesis, 2000.

Velasco, Honorio i Díaz de Rada, Angel (1997). *La lógica de la investigación etnográfica. Un modelo de trabajo para etnógrafos de la escuela*. Valladolid: Trotta

Programari

No hi ha.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	11	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt